

Sprawozdanie z III Sympozjum Sekcji Okulistyki Wojskowej PTO, Mikołajki, 31.05.-01.06.2007 r.

dr n. med. Joanna Wierzbowska

W dniach 31 maja – 1 czerwca 2007 r. odbyło się w Mikołajkach III Sympozjum Sekcji Okulistyki Wojskowej PTO. Honorowy Patronat nad Sympozjum objął Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, generał Franciszek Gągor. Przewodniczącym Komitetu Naukowego i Komitetu Organizacyjnego Sympozjum był prof. dr hab. n. med. Andrzej Stankiewicz, natomiast członkami Komitetu Naukowego – prof. dr hab. n. med. Jerzy Szaflik, prof. dr hab. n. med. Roman Goś, prof. dr hab. n. med. Jerzy Nawrocki oraz dr n. med. Joanna Wierzbowska (Sekretarz Naukowy). Głównym Organizatorem Sympozjum była firma Incentiva; w pracach organizacyjnych aktywnie uczestniczyli również lekarze – asystenci Kliniki Okulistycznej Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie. Sponsorami Sympozjum były firmy Alcon, Corneal, Pfizer, Laboratoires Thea, MSD i Oko-Vita. W części wystawowej uczestniczyło ponad 30 firm. Główne obrady odbywały się w sali kongresowej, kursy szkoleniowe i warsztaty tematyczne zaś – w salach konferencyjnych Hotelu Gołębiowski. Uroczystego otwarcia Sympozjum dokonał prof. Andrzej Stankiewicz, krajowy konsultant ds. okulistyki wojskowej, oraz płk dr n. med. Jarosław Miśkiewicz, przewodniczący Sekcji Okulistyki Wojskowej PTO. Powitali grupę prawie 700

osób – lekarzy-oficerów i lekarzy cywilnych, pracowników wojskowych i cywilnych placówek zdrowia (w tym wielu ośrodków klinicznych) oraz liczną grupę przedstawicieli sponsorów i wystawców. Wieczór uświetnił występ kabaretu „Grupa MoCarta” oraz bankiet powitalny i dyskoteka.

W trakcie dwóch kolejnych dni Sympozjum odbyło się 8 sesji plenarnych, 2 sesje dodatkowe oraz festiwal filmów DVD.

Część naukową Sympozjum otworzyła I Sesja Plenarna „Postępy w mikrochirurgii przedniego odcinka oka”. Dr n. med. Marek Rękas (Warszawa) porównał parametry śródoperacyjne fakoemulsyfikacji skrętnej (torsional) z klasyczną metodą ultradźwiękową, wskazując na wyższe bezpieczeństwo (mniejsza ilość energii) i skuteczność (krótszy czas aspiracji) pierwszej z metod. Swoimi doświadczeniami z techniką Ozil podzieliło się także 3 autorów (dr n. med. Anna Kamińska, dr n. med. Elżbieta Sędrowicz, dr Zbigniew Dyda) z innych warszawskich ośrodków. Z kolei prof. Wojciech Lubiński (Szczecin) przedstawił główne problemy związane z operacją zaćmy z mikrocięcia rogówki (MICS) techniką dwuręczną, podkreślając wysoki profil bezpieczeństwa metody i przypuszczalny wzrost jej popularności w najbliższych latach. W ostatnich latach coraz więcej uwagi poświęca się jakości widzenia po operacjach zaćmy, dlatego z dużym zainteresowaniem uczestnicy sesji wysłuchali prezentacji dr Karoliny Krix-Jachym (Warszawa) dotyczących zmian aberracji wyższego rzędu w oczach po implantacji soczewek sferycznych i asferycznych. W drugiej części sesji, poświęconej chirurgii jaskry, dr Pierre Yves Santiago z Francji (Nantes) przedstawił wykład programowy dotyczący mechanizmu działania, techniki chirurgicznej i odległej skuteczności sklerotomii głębokiej z implantacją wszczepu hialuronowego, dr n. med. Marek Rękas (Warszawa) z zespołem (dr Katarzyna Lewczuk, dr Anna Siemiątkowska, dr Beata Fuksińska) zaś przedstawili kilka referatów na temat wyników odległych fako-sklerotomii z implantami wchłanialnym i niewchłanialnym.

Tematem drugiej sesji plenarnej były „Postępy w mikrochirurgii tylnego odcinka oka i dróg łzowych”, w której prof. Jerzy Nawrocki (Łódź) w wykładzie programowym przedstawił metody leczenia powikłań ocznych w cukrzycy. Następnie dr n. med. Jacek Robaszkiewicz (Warszawa) dokonał przeglądu technik witreoretinalnych ze szczególnym uwzględnieniem techniki bezszwowej 25 Gauge i 23 Gauge oraz przedstawił wyniki leczenia III i IV stopnia idiopatycznego otworu w plamce za pomocą witrektomii z usunięciem błony granicznej wewnętrznej siatkówki (ILM). Dr Mackiewicz (Lublin) zaprezentował doświadczenia własne z zastosowaniem ciężkich olejów silikonowych w leczeniu odwarstwienia dolnych kwadrantów siatkówki, a prof. Krystyna Raczyńska i dr Tomasz Kuc (Gdańsk) przedstawili postępowanie operacyjne w wybranych przypadkach urazów przedniego i tylnego odcinka gałki ocznej. Dr n. med. Jolanta Oficjalska-Młyńczak (Wrocław) zapoznała zebranych

Ryc. 1. Prof. Jerzy Szaflik i Jubilat prof. Andrzej Stankiewicz na benefisie 40-lecia pracy klinicznej.

Ryc. 2. Uczestnicy Sympozjum na stoisku wystawowym.

ze współczesnymi chirurgicznymi technikami leczenia zakrzepu żyły centralnej siatkówki, metodą radialnych nacięć głowy nerwu wzrokowego (RON – radial optic neurotomy) czy doszklistowych wstrzyknięć preparatów steroidowych lub inhibitorów czynnika wzrostu śródbłonna naczyniowego, oraz przedstawiła zastosowanie chirurgii podsiatkówkowej (usunięcie zmian neowaskularnych i pokrwotocznych) w terminalnych stanach wysiękowego AMD. W części poświęconej chirurgii dróg łzowych dr n. med. Radosław Różycki i wsp. (Warszawa) zaprezentowali wyniki leczenia stenozy punktów łzowych za pomocą perforowanych implantów silikonowych oraz niedrożności dróg łzowych z wykorzystaniem lasera diodowego CO₂ (tzw. przekanalikowa laserowa dakrocystorinostomia).

Trzecią sesję plenarną zatytułowaną „Postępy w diagnostyce i terapii jaskry” otworzyła doc. dr hab. med. Marta Miśk-Hojło (Wrocław), poruszając trudne i nie w pełni poznane zagadnienie rytmów okołodobowych w jaskrze, problem coraz cieższej scalający badaczy zajmujących się fizjologią narządu wzroku z badaniami okulistyki klinicznej.

Dr n. med. Joanna Wierzbowska (Warszawa) omówiła następnie przydatność w diagnostyce jaskry najnowszych technik strukturalnych i czynnościowych oraz wyjaśniła znaczenie struktury rogówki i jej biomechanicznych właściwości (elastyczności, histerezy) w rozpoznaniu i leczeniu neuropatii jaskrowej. Autorka i wsp. zwrócili także uwagę w kolejnym referacie na oddziaływanie leków przeciwjaskrowych na rogówkę i przedstawili wyniki własne – analizę grubości centralnej rogówki 440 oczu leczonych różnymi grupami leków przeciwjaskrowych. Praktyczne uwagi dotyczące strategii w zachowawczym leczeniu jaskry były tematem wystąpienia prof. Romana Gosia (Łódź), dr n. med. Bogny Patelskiej-Wytyk (Poznań) i dr n. med. Marka Szalińskiego (Wrocław). Dr n. med. Iwona Grabska-Liberek (Warszawa) zapoznała zebranych ze współczesnymi kierunkami farmakoterapii jaskry i miejscem w niej preparatów złożonych. W trakcie sesji przedstawiono także wczesną ocenę skuteczności trabekuloplastyki pneumatycznej (PNT) u chorych z jaskrą otwartego kąta (dr Łucja Romańska – Warszawa) oraz zademonstrowano doświadczalne techniki badania obwodowego układu naczyniowego u chorych z jaskrą (dr Joanna Wierzbowska i dr Piotr Bursa – Warszawa).

Ryc. 3. Impreza plenerowa nad jeziorem.

Po pełnym naukowych wrażeń pierwszym dniu obrad na uczestników czekały miłe niespodzianki: impreza plenerowa nad jeziorem, organizowana przez sponsora strategicznego Sympozjum – firmę Alcon, oraz dla chętnych – dyskoteka do białego rana.

Drugi dzień Sympozjum rozpoczęła czwarta sesja plenarna, poświęcona wewnątrzgałkowej chirurgii refrakcyjnej, jednej z najszybciej rozwijających się gałęzi chirurgii okulistycznej. W wykładzie programowym dr n. med. Marek Rękas obszernie poruszył zagadnienie wyników czynnościowych widzenia, w tym czułości kontrastu i poziomu subiektywnej satysfakcji pacjentów po implantacji wielogniskowych soczewek wewnątrzgałkowych w chirurgii zaćmy w materiale własnym Kliniki Okulistycznej WIM. Doświadczenia własne z zastosowaniem soczewek pseudoakomodacyjnych AcrySof Restor w chirurgii soczewki u pacjentów z wysoką krótkowzrocznością przedstawił dr n. med. Wojciech Kołodziejczyk z Kliniki Okulistycznej II Wydziału Lekarskiego AM w Warszawie. Złożone zagadnienie aberracji wyższego rzędu w fizjologicznym układzie optycznym oraz pozytywny wpływ soczewki wielogniskowej Restor na redukcję wad wyższego rzędu było tematem dwóch, bardzo in-

Ryc. 4. Dyskoteka z konkursem na najlepszą parę dyskotekową.

Ryc. 5. Szanowny Jubilat, prof. Andrzej Stankiewicz.

teresujących i przejrzystych prezentacji dr Beaty Żelichowskiej (Warszawa). Uzupełnieniem refrakcyjnej chirurgii wewnątrzgałkowej jest laserowa chirurgia rogówkowa, w której przełomem było wprowadzenie przed kilku laty metody tzw. zindywidualizowanej ablacji (ang. customized ablation) umożliwiającej – za pomocą nowoczesnej platformy laserowej, sprzężonej z aberrometrem i wyposażonej w unikalne systemy zabezpieczające – precyzję zabiegu (Iris Registration), korekcję wad refrakcji niższego i wyższego rzędu. Metodzie tej poświęcony był wykład prof. Andrzeja Stankiewicza. Sesję refrakcyjną zamknęła interesująca prezentacja dr. n. med. Dariusza Haszcza (Lublin), który przedstawił technikę chirurgiczną tylnego warstwowego przeszczepu rogówki oraz podzielił się z uczestnikami doświadczeniami własnymi.

Dużym zainteresowaniem uczestników Sympozjum cieszyła się kolejna, piąta, sesja plenarna poświęcona zwyrodnieniu plamki związanemu z wiekiem (AMD). Sesję otworzył wykład prof. Andrzeja Stankiewicza, który poruszył aspekty epidemiologiczny, patogenetyczny i terapeutyczny tego, prowadzącego do inwalidztwa wzrokowego, schorzenia. W profilaktyce i wczesnej diagnostyce choroby autor podkreślił także rolę lekarza oraz Stowarzyszenia AMD i innych organizacji, zarówno w edukacji zdrowotnej pacjentów, jak i pomocy w ich rehabilitacji wzrokowej. W dalszej części sesji omówione zostały szczegółowo najnowsze koncepcje leczenia AMD z użyciem inhibitorów VEGF-A (dr Małgorzata Figurska – Warszawa), a doświadczenia własne z zastosowaniem ranibizumabu (Lucentis) i pegaptanibu sodu (Macugen) przedstawiła w bardzo interesującym referacie dr n. med. Halina Wykrota (Katowice). Zastosowanie i wysoka skuteczność (70%) terapii fotodynamicznej w chorobach niezwiązanych z AMD (w wysokiej krótkowzroczności, pasmach naczyniastych, teleangiektazjach okołodołkowych) były tematem prezentacji dr Małgorzaty Baranowskiej (Wrocław).

Referat dr. Rafała Pawlika dotyczący analizy trudnych przypadków klinicznych z wysiękową postacią zwyrodnienia zamknął sesję AMD.

Współczesne problemy okulistyki wojskowej były tematem ostatniej z sesji plenarnych, na której m.in. dr Zbigniew Kopo-

ciński (Poznań) podzielił się doświadczeniami własnymi z pracy w Polskim Kontyngencie Wojskowym w Iraku.

Program naukowy Sympozjum wypełniły także sesja plakatowa, festiwal filmów DVD oraz dwie sesje dodatkowe: „Diagnostyka i leczenie zaburzeń powierzchni oka” oraz „Chirurgia laserowa rogówki”, obie pod patronatem naukowym prof. Andrzeja Stankiewicza.

Dodatkowym elementem uzupełniającym dydaktyczną część Sympozjum były kursy szkoleniowe (które odbyły się w dniu otwarcia Sympozjum, w godzinach południowych) oraz śniadania z ekspertem, będące okazją do poszerzenia wiedzy praktycznej oraz bezpośrednich rozmów tematycznych w węższym gronie. Tematyka kursów obejmowała zagadnienia z zakresów: wewnątrzgałkowej chirurgii refrakcyjnej, chirurgii tylnego odcinka, chirurgii jaskry, chirurgii dróg łzowych, AMD oraz diagnostyki zapaleń błony naczyniowej.

Sympozjum w Mikołajkach, poza bardzo ciekawym programem naukowym, było okazją do wielu dyskusji kulturalnych oraz imprez towarzyszących. W trakcie Sympozjum odbyły się wybory „Najbardziej Eleganckiej Uczestniczki Sympozjum” oraz „Najbardziej Roztańczonej Pary Dyskotekowej”. Na zakończenie Sympozjum wieczorem odbył się uroczysty bal połączony z benefisem 40-lecia pracy klinicznej Pana Profesora Andrzeja Stankiewicza. W sali balowej Hotelu Gołębiowski Szanownego Jubilata, zaproszonych gości i uczestników wieczoru powitała pani Alina Stankiewicz, główna organizatorka i pomysłodawczyni balu, oraz pan Rafał Jędrzejczyk z Piwnicy Pod Baranami. W bogatym programie wieczoru nie mogło zabraknąć pokazu zdjęć Jubilata z bogatego albumu wspomnień, wspaniałej muzyki i dobrego, krakowskiego humoru. Po lżejszych akordach w wykonaniu Beale Street Bandu mieliśmy przyjemność posłuchać mini koncertu Kwartetu Pro Arte, wypełnionego m.in. utworami Mozarta i Albinioniego. Niespodzianką wieczoru był wspaniały recital Marty Bizoń, z piosenkami Edith Piaf i specjalnymi muzycznymi dedykacjami dla Szanownego Jubilata. Benefis zakończyły gratulacje i serdeczne życzenia składane Panu Profesorowi z okazji Jubileuszu przez prof. Jerzego Szaflika, przewodniczącego Zarządu PTO oraz konsultanta krajowego ds. okulistyki, zespół Kliniki Okulistycznej WIM oraz gości balu. Były kwiaty, prezenty, uściski... Dla wszystkich był to wspaniały, uroczysty i niezapomniany wieczór!

Z Mikołajek wyjeżdżaliśmy w dobrych nastrojach, lecz i z nutą żalu za zakończonym udanym spotkaniem. Sympozjum pozwoliło na wymianę doświadczeń i opinii oraz pogłębienie wiedzy w zakresie współczesnej okulistyki. Było także miłą okazją do spotkań towarzyskich w znajomym gronie oraz imprez kulturalnych z udziałem wybitnych artystów, które bez wątplenia pozostawiły niezapomniane wspomnienia. Pomimo pochmurnej aury i pierwszego letniego ochłodzenia spotkanie odbyło się w ciepłej i serdecznej atmosferze i pozwoliło po raz kolejny odkryć urok stolicy Mazur. Czekamy już na następne spotkanie w tym gronie. Decyzją Zarządu Sekcji Okulistyki Wojskowej z dnia 31.05.2007 roku kolejne, czwarte już, Sympozjum Sekcji odbędzie się w 2009 roku nad polskim morzem.

Streszczenia prac prezentowanych na Sympozjum oraz galeria zdjęć znajdują się na stronie www.oko-mikolajki.com.pl